

Ur-Baptistisk Pingst brev 161

Väckelsen vägar fram till... - del 10

Alltså då, vidare här, "fram till" i första hand baptismen 1848. I fråga om pingstväckelsens framflyttande i Sverige skulle det ännu dröja ännu många år. Men baptismens företrädare skulle, inte endast bli förföljda av Svenska kyrkan och Staten, utan dessa "läsare" skulle även få smaka på motstånd från den "läsarrörelse" och frikyrkorörelse, som utan egna teologiska målsättningar i saken – kommit att stega ut och röja upp vägarna fram till återupplevelsen av den efterapostoliska "troendedopsförlusten". Här i det 10:e brevet med citat från Sture Järpemos avhandling (framför allt med inriktning på Stockholms historia), håller jag mig till sidorna 139-141:

"Väckelsen i Stockholm kom i hög grad att engageras i den separatistiska problematiken (baptismen, min anm.): delvis genom att centralen för traktspridningen till de separatistiska kretsarna (baptistiska, min anm.) i landet var belägen där men dels också därför att separatistmålen (mot baptister, min anm.) avgjordes i Stockholm och de separatistiska läsarna (baptister, min anm.) kom i nära kontakt med väckelsen i Stockholm och av läsarna (baptisterna, min anm.) där betraktades som martyrer. En dylik central roll spelar F O Nilsson.

År 1850 befann sig den svenske baptistpionjären F O Nilsson i Stockholm för att söka nåd för den landsförvisningsdom han ådömts för sin baptistiska verksamhet. Nilssons sak hade väckt sensation. Då han kom till Stockholm var han redan ett känt namn. Av allt att döma betraktades han av de flesta läsare (baptister, min anm.) som en martyr. Nådeansökan avslogs och Nilsson föredrog att de första åren bosätta sig i Danmark, där religionsfrihet nyligen införts. Han sak fördes t o m upp på ett internationellt plan genom att Evangeliska alliansen gav sig ut för honom. Dessutom lyckades de engelska baptisterna genom brittiske utrikesministerns, lord Palmerston, försorg få igenom böneskrifter till kung Oscar i Sverige. Men det väsentliga i detta sammanhang är det intryck han lämnade efter sig bland Stockholms läsare (baptister, min anm.). Där tycks han ha gjort djup intryck och genom sin vistelse intensifierat debatten om barndopets (begjutningens, min anm.) berättigande.

Vid tre tillfällen under 1850-talet behandlade Rosenius dopet i anledning av baptismen i sin tidning Pietisten, nämligen 1851 under rubriken 'Några ord om barndopet (begjutningen, min anm.). Svar på ett brev från några vänner i landsort', 1854, 'Något för dem som blivit med frågan bekymrade om barndopet

(begjutningen, min anm.) ´ samt 1857 ´Brev till några bröder i en landsort´. Man märker av den första artikeln, att Rosenius själv flitigt studerat frågan för att försvara barndopet (begjutningen, min anm.). Hans vän sedan början av 1840-talet, Anders Wiberg, hade av samma anledning tagit itu med frågan men kommit till rakt motsatt resultat. Under 1852 publicerade han sedan sin uppmärksammade dopbok, "Hvilken bör döpas? och Hvaruti består dopet?" En ivrig debatt blev följden. Många separatister (baptister, min anm.) underbyggde nu sin religiösa protest med argument också från Wibergs bok.

En debatt i dopfrågan välkomnades inte av Rosenius. Eftersom det enligt hans uppfattning saknades stöd i bibeln för den ena eller andra uppfattningen kunde ett ställningstagande ske på alltför lösa grunder. Han ansåg, att den läsarinriktade allmänheten inte var tillräckligt teologiskt bildade för den debatten och därför kunde förledas av en övertygande argumentation. Det innebar att man ryckte ´späda nådebarn ifrån Frälsarens bröst´. På 1850-talet torde detta argument med samtidens stora barndödlighet ha varit utomordentligt starkt...

Innan Wibergs bok om dopet utkommit och medan han ännu befann sig i Stockholm, hade en grupp av läsare som han umgicks med uttalat sin avsikt om övergång till baptismen: ´Vi hava av viktiga skäl ej *offentligen* utträtt ur statskyrkan och bildat oss till en församling. Men längre än till nästa sommar kan det dock ej dröja. Den hel. nattvarden åtnjuta vi här och där i husen efter Apostlagärningarnas förebild.´ Detta skrev Wiberg i maj 1852. I juli samma år meddelade Per Palmqvist brodern Gustav i Amerika att ´vännerna av baptismen i Stockholm ännu inte brutit med statskyrkan´. Men när några dopsinnade fått barn har de i hemlighet låtit döpa (nedsänkning, min anm.) dessa, ´då ingen församling ännu är stiftad till vilken de kunna sluta sig. ...skulle religionsfrihet meddelas framträdde genast dissenterförsamlingen (rörelse utanför och mot den etablerade, min anm.), nu däremot kväses oron till en tid.´ Senare samma år for Wiberg via Köpenhamn, där han döptes av F O Nilsson, till USA. Där förenade han sig med baptisterna och genomgick en treårig ´pryoperiod´...

I ett brev till Wiberg vädjar en lärarinna om att han genast skall återvända till hemlandet och organisera en församling. Förhållandena började bli outhärdliga för de dopsinnade. De hade blivit kända och tålde inte vare sig av kyrkans präster eller av de läsare som tog avstånd från baptismen."

Sigvard Svärd